

ΠΩΣ ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΩΝΟΦΩΛΕΑΝ Δ. ΘΡΑΚΗΣ

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων μετὰ τὴν θεϊαν λειτουργίαν, πάντες οἱ νέοι συναθροίζονται εἰς τὴν κεντρικὴν πλατείαν τῆς κωμοπόλεως «στὸ Μσοχώρ» καὶ ἐκεῖ χωριστά, εἰς τρία τμήματα ἀναλόγως τῶν ὑπαρχουσῶν συνοικιῶν, «μαχαλάδων» γίνεται ἐκλογή ἐξ ἐκάστου μαχαλά, ἐκ δύο νέων, οἵτινες ἐνδύονται ὁ μὲν εἰς γαμβρόν, μὲ ἔνδυμα δέρματος προβάτου, μὲ τὸ τρίχωμα ἔξωθεν καὶ κάλυμα ὅμοιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τὸ δὲ πρόσωπόν του μαυρίζεται μὲ κάπνα ἐκ τῶν καπνοδόχων, ὁ δὲ εἰς νύμφην μὲ ἔνδυμα γυναικεῖα τοῦ τόπου καὶ μὲ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καλούμενον «μπόγον ἢ μαγλίκαν» ἀντὶ δὲ πλεξούδας μαλλίων, μίαν πλεξούδα ἐκ σκορόδων, ἢ κρεμυδίων.

Μετὰ τὸν τοιοῦτότροπον στολισμὸν ἄρχονται αἱ ἐπισκέψεις ἐκάστης ομάδος εἰς τὸν οἰκεῖον μαχαλᾶ, μετὰ τὰ τραγούδια τὰ ἑξῆς· καθ' ὁδόν: «Δὲ βγαίντς κουρτσούδα μ' νὰ μὲ δῶγς πούρθᾳ στὸ μαχαλᾶ σου, χρυσὰ πλεξίδια σοῦφρα νὰ πλέξης τὰ μαλλιὰ σου». Ὅταν δὲ εἰσέλθουν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ψάλλουν τὰ Χριστούγεννα, ἔπειτα χορεύει ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη τραγουδούντων τῶν νέων.

Ἄφοῦ δὲ ἡ οἰκοδέσποινα κεράσῃ τοὺς νυμφίους καὶ τοὺς μεγαλύτερους, θὰ φιλοδωρήσῃ τὴν ομάδα μὲ χρήματα, τὰ ὅποια μαζεύει ὁ ταμίας βαστῶν νεροκόλοκύνθην μὲ μικρὰν ὀπὴν ἄνωθεν, εἵδους κουμπάρᾳ, μὲ κρέας καὶ ἄλλα δῶρα καὶ κρασί, ἐξέρχονται τραγουδώντας «Ἐρχόντκα σπήτια βγαίνομε σάρχόντικα θὰ πᾶμε, δὲ βγαίντς κουρτσούδα μ'» κτ. ὡς ἀνωτέρω· ὅταν ἔχουν δρόμον συνεχίζουν τὸ τραγούδι «πιτοῦν τὰ περιστέργια σου κι' ἐρθοῦντι στὴν αὐλή μου, σκαλίζουν τῶν τό χῶμα μου κι' πίνουν τοῦ νιρό μου. Ἰγὼ τοῦ χῶμα μ' χράζουμε κι' τοῦ νιρό μ' τοῦ θέλου, Ἰγὼ θὰ φκιάσω νίκκλησές θὰ φκιάσου μαναστήρια νὰ μπαῖν νὰ βγαίνουν ται πουλιά νὰ φέρνουν τὰ χαμπέργια». Δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας διασκεδάζουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἐκ τῆς εἰσπράξεως ἐκάστη τῶν ομάδων ἀγοράζει ἓνα κριόν, τὸν ὅποιον θυσιάζουν τὴν ἐπομένην.

Τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων πάντες οἱ ἀνωτέρω νέοι καθ' ομάδας, ἀπὸ φυλακῆς πρωῒας, ἀνέρχονται εἰς παρακεῖμενον ὕψωμα «στοῦ Τζαρτζαβάνη τὴν τσιούκα» (=λόφος) καὶ ἐκεῖ

«Θρακικά»
τ. ΓΑ. 1939
π. 345-6

μετεμφισμένοι σχεδόν ὅλοι, ἄλλοι εἰς εὐζῶνας, ἄλλοι εἰς ἀξιωματικούς, ἄλλοι εἰς γυναίκας μὲ τῆς ρόκες, μὲ τὰ ἀδράχτια=ἀτράκτους μὲ τὰ τυλιγάδια, ἄλλοι μὲ κουδούνια καὶ τουφέκια χορεύουν, ἀναμένοντες τὴν ἔξοδον τῶν γεροντοτέρων ἐκ τῆς ἐκκλησίας. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας κατέρχονται, μὲ τὴν σειράν των, αἱ ὁμάδες. α) ὁ ἀπὸν' μαχαλᾶς, β) ὁ κατ' μαχαλᾶς καὶ γ') ὁ Τσιαμπάτ μαχαλᾶς 1), ψάλλοντες τὸ ἐξῆς τραγοῦδι «Ν' ἀπέδω, διὰ, βήκ' ὁ Χριστός, μὴ δώδικα 'ποστόλους, οὐ δίντρος ἦταν ὁ Χριστός, κὶ ρίζα ἡ Παναγίγια, κὶ' αὐτὰ τὰ δίντρον κλώναρα, ἦτ' οἱ μαρτυρεοί, ποὺ μαρτυροῦσαν κίλιγαν, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθια». Εἰς κάθε δὲ συγκέντρωσιν γυναικοπαίδων, περιερχόμενοι εἰς τὴν κωμόπολιν, σταματοῦν καὶ χορεύουν τραγουδοῦντες τὸ κάτωθι τραγοῦδι : «Παληκά μουρὴ, παληκά, παληκάργια ἴσια, ἴσια, κὶ ψηλά μουρὴ, κὶ ψηλά, κὶ ψηλά θὰν κυπαρίσια, τί στεκὴ μουρὴ τί στεκὴ, τί στεκῆστε πικραμένα, πίκραμὲ μουρὴ πίκραμὲ, πικραμένα μαχραμένα» ἀπάντησις : «Τοὺν ἀφέ μουρὴ, τοὺν ἀφέ, τοὺν ἀφέντη μας τοὺν πῆραν, κὶ τοὺν μπάν μουρὴ κὶ τοὺν μπάν, κὶ τοὺν μπάν στοῦ Σαλονίκι, βόηβουδα μουρὴ βόηβουδα βόηβουδα γιὰ νὰ τὸν κάμουν, βόηβουδα κὶ μπαργιαχτάρην» ἀφοῦ περιέλθουν ὅλους τοὺς δρόμους συγκεντροῦνται ὅλοι αἱ ὁμάδες εἰς τὸ «Μσοχώρ» ὅπου πάντες μέχρι ἐσπέρας οἱ κάτοικοι διασκεδάζουν μὲ τοὺς Ρουγκατσιαρέους : Rugaciar ρουμανιστὶ εἶναι ὁ παρακαλῶν. Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν φαίνεται τὰ ρουγκάτσια αὐτὰ ἐγένοντο καὶ εἰς τὸ Σουφλίον καὶ εἰς ἄλλα παρακείμενα χωρία, περὶ ὧν θὰ γράψωμεν εἰς τὸ περὶ Πλωτινιπόλεως θέμα μας, καὶ αἱ ὁμάδες τῶν ὁποίων συνηντῶντο εἰς τὰ ὑψώματα Β Δ. τῆς Δαδιᾶς, ὅπου μετὰ τὰς διασκεδάσεις κατήρχοντο καὶ εἰς μαλῶματα καὶ φόνους : Τοῦτο τὸ συμπεραίνω ἐκ τῆς τοποθεσίας δυτικῶς τῆς Κορωνοφωλέας 1 1/2 ὥρας, ἥτις μέχρι σήμερον ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὀνομάζεται «Ρουγκατσιαρέϊκα μνήματα».

† ΑΡΧΙΜ. ΝΕΟΦ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

Καλαφάτιον Ρουμανίας 1938.

1) Ὁνομα συνοικίας.